

[40]

SARDAR PATEL UNIVERSITY

B.A. (Sanskrit 4th Semester) ExaminationSaturday, 20th April, 2019

Time of Examination: 02:00 PM to 05:00 PM

SANSKRIT LITERATURE: PAPER : VIII

नीतिशतकम् । कविभट्टहरी । - UA04CSLT08

Marks:70

प्रश्न-१. नीचेनामांथी गमे ते त्रशु श्रोत्रेनो अनुवाह करो.

१५

१. प्रसह्य मणिमुदरेन्मकरवक्त्रदंष्ट्रान्तरा
त्समुद्रमपि सन्तरेत्प्रचलदूर्मिमालाकुलम् ।
भुजङ्गमपि कोपितं शिरसि पुष्पवद्वारये
न्न तु प्रतिनिविष्टमूर्खजनचित्तमाराधयेत् ॥
२. केयुरा न विभूषयन्ति पुरुषं हारा न चंद्रोज्ज्वला
न स्नानं न विलेपनं न कुसुमं नालङ्कृता मूर्धजाः ।
वाण्येका समलंकरोति पुरुषं या संस्कृता धार्यते
क्षीयन्ते खलु भूषणानि सततं वाग्भूषणं भूषणम् ॥
३. विधा नाम नरस्य रुपमधिकं प्रच्छन्नगुप्तं धनं
विधाभोगकरी यशःसुखकरी विधा गुरुणां गुरुः ।
विधा बन्धुजनो विदेशगमने विधा परं दैवतं
विधा राजसु पूजिता न तु धनं विधाविहीनः पशुः ॥
४. दौर्मन्यान्नृपतिर्विनश्यति यतिः संगत्सुतो लालनाद्
द्विप्रोऽनध्ययनात्कुलं कुतनयाच्छीलं खलोपासनात् ।
हीर्मधादनवेक्षणादपि कृषिः स्नेहः प्रवासाश्रया
न्मैत्री चाप्रणयात्समृद्धिरनयात्यागात्प्रमादाद्वनम् ॥
५. रे रे चातक सावधानमनसा मित्रं क्षणं श्रूयता
मम्भोदा बहवो हि सन्ति गगने सर्वे तु नैतादृशाः ।
केचिद् वृष्टिभिरार्द्रयन्ति वसुधां गर्जन्ति केचिद् वृथा
यं यं पश्यसि तस्य तस्म्य पुरतो मा ब्रुहि दीनं वचः ॥

અથવા

પ્રશ્ન-૧. નીચેનામાંથી ગમે તે ત્રણ સસંદર્ભ સમજાવો.

૧. ન્ન તુ પ્રતિનિવિષ્ટમૂર્ખજનચિત્તમારાધયેત્ ।
૨. વિવેકપ્રષ્ટાનાં ભવતિ વિનિપાતઃ શતમુખઃ ।
૩. મૂર્ખસ્ય નાસ્ત્યૌષધમ્ ।
૪. ક્ષીયન્તે ચલુ ભૂષણાનિ સત્તતં વાગ્ભૂષણં ભૂષણમ્ ।
૫. વિધા રાજસુ પૂજિતા ન તુ ધનં વિધાવિહીનઃ પશુઃ ।

પ્રશ્ન-૨. ભતૃહરિનું જીવન, સમય અને કૃતિઓ વિશે લખો.

૨૦

અથવા

પ્રશ્ન-૨. નીતિશતકનો સાહિત્યપ્રકારની કે કાવ્યપ્રકારની ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-૩. ભતૃહરિની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.

૨૦

અથવા

પ્રશ્ન-૩. નીતિશતકનું નીતિગ્રંથ તરીકે મહત્વ દર્શાવો.

પ્રશ્ન-૪. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો.

૧૫

૧. સજ્જન પ્રશંસા	૨. ભાગ્યની ભવિતવ્યતા
૩. વિધાનો મહિમા	૪. મૂર્ખાઓની મશ્કરી

—R—